

Hennes uppdrag vid
AGA Gas i Stenungsund

**Problemfritt
flöde av 4-5
kväve, syre
och argon**

Reine inleder

Nytt år - nya utmaningar, eller rättare sagt samma utmaningar som alltid. Som vi nämnde i förra numret är avtalsrörelsen nu inne i ett intensivt slutskede. Många avtal löper ut 31 mars. Förhoppningen är att ett **nytt avtal ska vara träffat 1 april**.

Läs mer på sidorna 8 och 9.

På sidorna fyra till fem kan du läsa om **Aga Gas i Stenungsund** och hur organisationsförändringar förändrat de anställdas arbete.

Författaren **Kjell Eriksson föreläste om sin bok "Att skjuta hästar"** under en kväll i Svanesund. Läs mer på sidorna sex och sju.

Jag vill också passa på att ge en **eloge till vår studiekommitté** som lyckats fantastiskt bra med rekryteringen till avdelningens utbildningar under 2015. Nu hoppas jag att 2016 blir minst lika bra trots tuffa tider att söka ledigt för studier i slimmade organisationer. Kunskap är makt, glöm inte det och studier är enormt viktigt för att vi tillsammans ska kunna hålla oss jämbördiga gentemot arbetsgivaren.

När det gäller fisket har minusgraderna dragit ned även till vår del av landet, vilket innebär att isarna börjar lägga sig med förhoppning om isfiske. Glöm inte säkerhetsutrustningen bara.

reine.johansson@ifmetall.se

AVTAL 2016

NÄR DU LÄSER DETTA kommer avtalsförhandlingarna att vara inne i slutskedet. Förhoppningsvis har arbetsgivarorganisationerna släppt sina krav på bland annat noll i löneökningar och lördagsarbete. Har de inte gjort det så riskerar vi konflikt inom industrin.

På www.ifmetall.se kan du följa utvecklingen i avtalsrörelsen under "Avtal 2016". Här finns nyheter och kommentarer. Prenumerera på nyhetsbrev via e-post!

Studiekommittén i IF Metall Bohuslän-Dal

KONTAKTA OSS GÄRNA!

ORDFÖRANDE

Ann-Catrin Agnholm

Avdelningen
Arbete: 0522-65 66 57
ann-catrin.agnholm@ifmetall.se

SEKRETERARE

Anneli Ivarsson

Avdelningen
Mobil: 070-315 90 96
Arbete: 0522-65 66 55
anneli.ivarsson@ifmetall.se

LEDAMOT

Bertil Ohlsson

Bror Tonsjö AB
Arbete: 0303-72 72 43
Mobil: 070-588 42 95
verkstadsklubben@tonsjo.se

Kjell Niberg

Con-Form AB
Telefon: 0526-241 16
kjell.niberg@gmail.com

Anders Andersson

Handledare
Mobil: 070-641 03 48
tuten_68@spray.se

Magnus Fivelsdal

Kynningsrud
Mobil: 073-976 91 87
fivlaq@gmail.com

Roger Belfrage

Starke Arvid
Mobil: 070-473 10 93
roger@starkearvid.se

STUDIER

Studier är ett medel för att uppnå en hög organisationsgrad och se till att kollektivavtal finns på alla arbetsplatser där IF Metall Bohuslän-Dal har medlemmar. Högt deltagande i studierna ger förutsättningar för att leverera bra löner, god arbetsmiljö och övriga villkor på arbetsplatserna.

I vår studiekatalog finns utförliga beskrivningar av samtliga utbildningar. Du hittar katalogen på www.ifmetall.se/avd30. Här är de utbildningar som ligger närmast i tiden.

Vecka	Datum	Kursnamn	Plats	Sista anm.
9	1-3 mar	Ledarutveckling för kvinnor	Göteborg	22-jan
9-11	1,8,15 mar	Medlem i facket	Vänersborg	01-feb
9	29-3 feb/mar	Förhandlarutbildning	Carlia	29-jan
10	7-9 mar	Medlem i facket 55+	Uddevalla	05-feb
10	7-9 mar	Pengar för livet	Carlia	05-feb
10, 14	7-11, 4-8 mar/apr	Insikter	Uddevalla	08-jan
10	9-10 mar	OM Facket	Göteborg	05-feb
11	14-16 mar	Lagar arbetslivet 1:2	Carlia	18-dec
12	16-18 mar	Medlem i facket	Stenungsund	05-feb
13	29-31 mar	Medlem i facket	Kungshamn	29-jan
14	4 apr	Hotet mot arbetarrörelsen	Göteborg	26-feb
14	4-6 apr	Facklig social utbildning	Carlia	04-mar
14	4-6 apr	Vald på jobbet	Stenungsund	07-mar
14	4-6 apr	Vald på jobbet	Uddevalla	07-mar
15	11-13 apr	Försäkringar FV 1:1	Carlia	11-mar
15	11-13 apr	Jämställdhet	Göteborg	04-mar

IFMETALL
Bohuslän-Dal

Medlemstidningen ges ut av IF Metall Bohuslän-Dal, Kanslibacken 9, 451 34 Uddevalla
Tfn: 0522-65 66 50 **Internet:** www.ifmetall.se/avd30 **E-post:** postbox.avd30@ifmetall.se
Ansvarig utgivare: Reine Johansson **Redaktion:** Elisabeth Jannesson, Anastasia Johansson, Bo Nordberg, Peter Johnsson, Kristina Nilsson, Kent Bursjö, i samarbete med Sjöstedt Information AB, Sala.

OMSLAGSBILD: AGA Gas, Stenungsund. **Foto:** Kristina Nilsson.

NÄSTA NUMMER: Utkommer 21 maj 2016.

Studier en del av helheten

Vi får en stund med Ann-Catrin Agnholm som är ordförande i studiekommittén här på avdelningen. Hon börjar med att berätta att de haft ett fantastiskt studieår 2015, med inga inställda utbildningar och över 900 utbildade under året.

– Redan nu ser vi resultat med ökat engagemang, fler förtroendevalda och fler som förstår vad facket är till för.

Vägen till andra uppdrag går i princip alltid via medlemsutbildningarna.

– Detta gör att vi även 2016 satsar på medlemsutbildningarna. Ju fler som är utbildade ju lättare blir det för ansvariga. Det är bättre att många gör lite istället för att en eller ett par gör allt, avslutar Ann-Catrin.

Nya avdelningsombud

NAMN

Torbjörn Hesselrot
Peter Skog
Patrik Antonsson
Martin Almén
Conny Malmbo
Otto Jungermann
Sinisa Foltin

ARBETSPLATS

Omya AB
Effektiv Betong Stenungsund AB
Combimix AB
Bohusgranit ekonomiska förening
Petroport AB
Marinfloc AB
Nordisk Miljöteknik Sweden AB

Varje månad utses medlemmar till fackliga uppdrag inom IF Metall Bohuslän-Dal. Här är nya avdelningsombud från september 2015 till januari 2016.

GÄSTLEDARSKRIBENT Björn Elmbrant

”Människan måste handla om hon överhuvudtaget vill leva”

För nästan hundra år sedan satt en radikal italienare som straffats för sina åsikter på en fängelseö. Han skrev om sin egen tid att det gamla är dödande, men det nya har ännu inte hunnit födas. Så kan nog också den kaotiska tid vi själva lever i karaktäriseras.

Det vi kan lära av historien är att mycket upprepas, men att det alltid finns utvägar.

1933 antog den svenska riksdagen den socialdemokratiska regeringens krispolitik. Med den bröt finansminister Ernst Wigforss med nationalekonomernas diktat att bara sträng sparsamhet skulle skapa tillväxt. Istället ville han låna till offentliga arbeten till avtalsenliga löner. Detta skulle öka efterfrågan i ekonomin och minska arbetslösheten.

Därmed kom Sverige ur den världsomfattande depressionen och var enligt utländska forskare först i världen med en modern stabiliseringspolitik. De tyska soci-

aldemokraterna däremot sa nej till en liknande plan för offentliga arbeten som Wigforss och trodde att det gick att spara sig till välstånd. Detta fördjupade arbetslösheten och baddade för Hitler.

Min bok ”Innan mörkret faller” som kom för några månader sedan är en berättelse om vad som parallellt hände i Tyskland

och i Sverige på 30-talet. Hur demokratin föll i det ena landet men kunde räddas i det andra. Och om hur viktig den ekonomiska politiken är för att värna folkstyret.

Så var finns vår egen tids Wigforss, som kan finna vägar ut ur våra kriser?

Det behövs helt enkelt mycket större inkomster i statskassan för att bekämpa gamla orättvisor och se till att inte nya spänningar uppstår. Utan ett massivt byggande av hyresrätter riskerar ju unga svenskar att spelas ut mot de nytillkomnas rättmätiga krav på tak över huvudet.

Samtidigt är det billigt för staten att låna. Använd AP-fonderna för att finansiera bostadsbyggandet, som skedde på 60-talet. Och se till att inkomstskattesystemet blir mer omfördelande, som det var förr.

Även om problemen är gigantiska, skulle en ny ekonomisk politik vara kärnan i en berättelse om rättvisa och framtidstro, som tystar extremisterna, ungefär som på 30-talet.

Pessimister finns förstås, nu som då. Men som Wigforss sa: ”Människan måste handla om hon överhuvudtaget vill leva”.

Björn Elmbrant

FAKTA Björn Elmbrant. Han har varit politisk reporter sedan 1960-talet. Han har varit verksam som programledare i SVT:s Rapport, samt ledarskrubent i och chefredaktör för den socialdemokratiska tidningen Nya Norrland.

Från början av 1990-talet var han kommentator på Sveriges Radios Studio Ett, till november 2007, då han tvingades sluta för att han blev ledarskrubent vid Dagens Arena.

Arbetsplatsen

AGA Gas är det största gasbolaget i Norden och Baltikum och ingår i Lindekoncernen som är världsledande inom gas- och teknikföretag.

AGA har 220 försäljningsställen och totalt 750 anställda i Sverige.

I Stenungsund där företaget producerar kväve, syre och argon har företaget totalt 11 anställda varav 10 inom IF Metall.

AGA grundades 1904.

AGAs koncept är genialt i all sin enkelhet. Man kyler ned vanlig luft till flytande form. Det sker vid -196 grader. Därefter utvin-
ner man grundämnena kväve, syre och argon i stora kolonner.
Mycket av kvävet går i pipelines till övriga kemiska industrier
i Stenungsund. Syret används bland annat till andningsluft
och till att öka förbränningseffektiviteten inom stålindustrin.
Argon används inom stålindustrin och till svetsgaser.

LARS-ÅKE LARSSON, KLUBBORDFÖRANDE, AGA – Vi är uteoperatörer

SEDAN 1 OKTOBER 2015 styrs inte processen på plats i Stenungsund längre utan är en av cirka 40 enheter som nu fjärrstyrs ifrån Avesta och det är förstås en jättestor skillnad för de anställda operatörerna. Man har dessutom gått från 7-skift ner till 6-skift

vilket innebär att tiden med ensamarbetet ökat.

Vi får en pratstund med Lars-Åke Larsson som jobbar dagskift idag. Han är också ordförande för den lokala IF Metallklubben.

– Hur ser du på de förändringar som införts?
– Ja du, vi har gått från att vara processoperatörer som övervakar processen till att mer fungera som uteoperatörer. Blir det ett fel i processen ringer man och vi går ut och åtgärdar felet.

– Vad tycker dina medlemmar om detta?
– Det är klart att det är stor skillnad mot vad vi är vana vid, rutiner har inte satt sig och mycket hänger i luften. Men man vill ge det en chans och se, det kanske blir ett jättebra jobb i slutändan, vem vet?

– Hur har jobbet blivit annorlunda?
– Förr när vi enbart uppehöll oss i kon-

trollrummet, fanns det en ”ickelista” som innehöll sånt man inte fick göra när man var själv. Denna lista måste givetvis uppdateras. Nu när arbetsuppgifterna förändrats förväntas vi vara ute och jobba i större utsträckning, så visst kan man utifrån det säga att vårt jobb även blivit riskablare, men vi försöker bygga bort det.

Ökad personsäkerhet

– Bland annat har vi telefon med headset hela tiden, samt fallarm ifall man blir ligandes stilla. Då larmas SOS. Man har även lagt över en del administrativa jobb till nattskiftet. Mekaniskt underhåll av enklare karaktär kan också bli aktuellt.

– Det måste vara tufft att jobba nattskift och helger helt ensam?

– Ja, det är det faktiskt. Man måste trivas med sig själv och det är klart att man saknar sällskap ibland, då får man skrika lite ute i processen så ekar det tillbaka. Å andra sidan klagar ingen om man sjunger arior heller, skrattar Lars-Åke.

Avvakta utvecklingen

– Skämt åsido, man får ge det ett halvår så får vi se vad som händer.

Vi tar en promenad på fabriksområdet

- Vår huvudsysselsättning är att producera till rörgaskunder inom det övriga kemiska industriklustret här i Stenungsund. Perstorp och Akzo samt Inovyn tar syrgas. Alla tar Nitrogen (kvävgas). Alla är beroende av varandra. Till exempel levererar Akzo kylvatten tillbaka till oss. Sen producerar vi självklart till annan industri också. Vi skickar 8-10 bilar per dag. Bland annat producerar vi Medlox (Medical Liquid Oxygen), medicinsk syrgas, berättar Lars-Åke Larsson, ordförande i IF Metallklubben och fortsätter:

- Vad många inte känner till är att Aga driver ett eget sjukhus som ger syrgasbehandling, till bland annat kolpatienter.

GAS I STENUNGSUND: och processen styrs från Avesta

och det är ändå liv och rörelse. Lars-Åke förklarar att det nästan alltid är lite jobb som pågår på anläggningen och då använder man inhyrd personal såsom elektriker och vid behov instrumenttekniker.

Stark sammanhållning

I övrigt har Aga en person som sköter om ledningssystemen, samt två mekaniker och en instrumenttekniker som jobbar dagtid och inte ingår i skiftet.

Hittills är arbetsstyrkan kvar på AGA och sammanhållningen verkar vara stark. Samtliga är medlemmar i facket och den lokala klubben består av 10 personer.

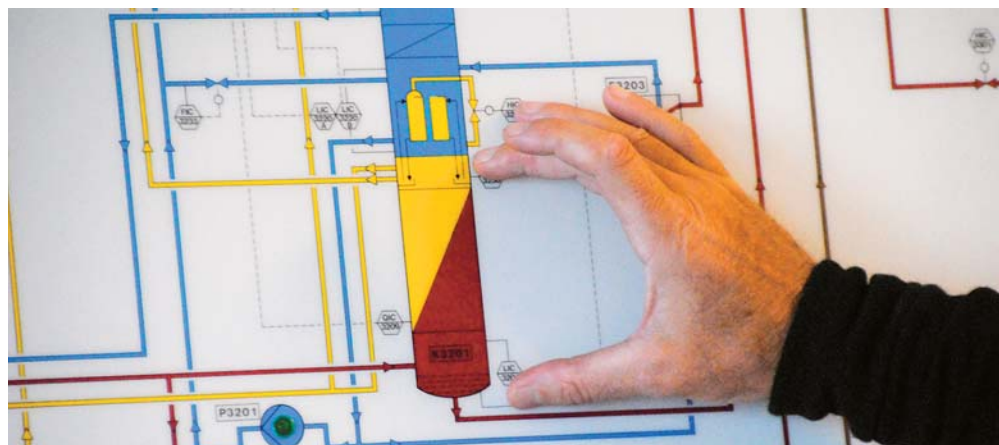
Ensamarbete

Nu får framtiden utvisa hur arbetet kommer att bli och utvärdering ska göras i april. Företaget aviserade redan vid förra förhandlingen om att införa 5-skift, vilket oroar skiftgruppen eftersom det blir mer ensamarbete samt mindre kompetensutveckling.

Även om AGA kan te sig litet utifrån antal anställda är det en väldigt viktig spindel i det stora petrokemiska klustret i Stenungsund.

Text och foto:

Kristina Nilsson och Elisabeth Jannesson

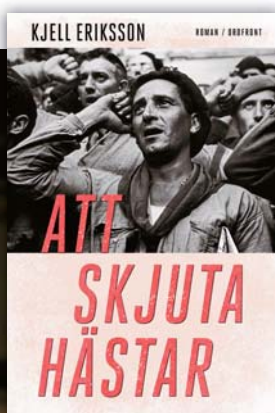

- Man skulle kunna tro att vi sänker halterna av syre i Stenungsundsområdet, men vi har faktiskt inte lyckats än, säger Lars-Åke Larsson skämtsamt.

Dataskärmarna står kvar i kontrollrummet men ingen sitter längre framför skärmarna. Möjligheten finns att ta över processen via kontrollrummet om det krävs.

Författare: **Kjell Eriksson**
Titel: **Att skjuta hästar**
Format: **Inbunden, 165x235 mm**
Antal sidor: **399**
Utgivningsår: **2015**
ISBN: **9789170378362**

PÅ BESÖK I BOKCIRKELN

Kjell Eriksson

Minns ni de där dagarna i september när vädret skiftade mellan regn, blåst och strålande sol flera gånger om dagen? Just en av de kvällarna avslutades en bokcirkel i Svanesund. Boken som varit under studie var Kjell Erikssons självbiografi "Samma i mörker", en mycket privat och spännande berättelse om författarens uppväxt och liv som politiskt engagerad lantarbetare och hur han kom att bli författare.

Så som avslutning på bokcirkeln var författaren själv inbjuden till Warmanska villan som ligger vid strandkanten i Svanesund.

Kjell Eriksson befann sig de här dagarna på bokmässan i Göteborg och vi lyckades med ABF Sydvästra Götalands hjälp att få Kjell att föreläsa för oss om sin nästa bok "Att skjuta hästar", en berättelse från det spanska inbördeskriget och de frivilliga Internationella Brigaderna.

Aktivt stöd till den spanska republiken

Medan mörkret och de regntunga skyarna sänker sig över det spelblanka vattnet utanför, börjar Kjell att berätta om General Franco som 1936 gjorde uppror mot den demokratiskt valda republikanska regeringen. Han berättar också om sin egen

Vi talar om fascismen och hur den har lyckats återuppstå i modern tid och till och med nu finns representerad i vår riksdag. Hur kunde det bli så?

Är du intresserad av att starta en bokcirkel med några likasinnade antingen på jobbet eller privat, kontakta Bo Nordberg, 070-460 57 73, så berättar han mer om ur man går tillväga.

on

pappa som pojke släpar en järnsäng, över gården på Ekeby Bruk, till en skrotinsamling till stöd för den spanska republiken, medan gubbarna hånar honom och hans tunga bördar.

Europa under press

Vi avbryter, ställer frågor och Kjell förklarar vad som hände i Europa under den här tiden. Hitler hade tagit makten i Tyskland och den Sovjetiska republiken var fortfarande ung. Stalin hade börjat sina utrensningar. I Italien härjade Mussolini och stödde General Franco tillsammans med Tyskland.

Målet: att bekämpa fascismen

Kjell berättar om alla de frivilliga som reste till Spanien för att kämpa för demokratin och för republiken. Det var 40 000 frivilliga från 53 länder och från Sverige reste det 540 personer, unga sjömän, hamnarbetare, gruvarbetare men också folk från mer borgliga miljöer som läkare och lärare. Alla för de för att bekämpa fascismen och för något de verkligen starkt trodde på.

I boken har Kjell satt samman en grupp brigadister ifrån sex länder i en grupp som kämpar sig norr ut i Spanien allteftersom Francos trupper vinner mark, en av dem är Alfons Andersson från Uppsalatrakten. Fadern var hästskötare på en större gård, vilket hänger samman med bokens titel och visar att man i krig tvingas göra sådant som man aldrig kunnat tänka sig i sin vildaste fantasi. Men den handlar också om kärlek, framtids tro och om tvivel och övertygelse. En djupt mänsklig berättelse från en dramatisk och spännande tid i vår historia.

Fascismens nygamla ansikte

När Kjell har avslutat sin föreläsning fortsätter samtalet. Vi talar om fascismen och hur den har lyckats återuppstå i modern tid och till och med nu finns representerad i vår riksdag. Hur kunde det bli så? Oroande nog kan vi dessutom bevittna från undersökning till undersökning att detta parti växer. Det är med många tankar vi kliver ut i det regn-våta gräset under de stora träden och går mot bilarna.

Tack Kjell Eriksson för en mycket minnesvärd kväll!

Bo Nordberg

Mycket högläsning ger barn ökad hjärnaktivitet

Det är tidigare känt att språket utvecklas bättre hos barn vars föräldrar läser högt för dem. En ny studie från USA ger nu biologiskt belägg för denna förmodade effekt. Barnens hjärnaktivitet mättes med hjälp av magnetkamera. Resultaten var justerade för föräldrarnas inkomst.

Resultaten visar att ju mer högläsning som barnen exponerats för under tre- till femårsåldern desto mer aktiverades vissa delar av hjärnan när de fick lyssna på en uppläst berättelse.

De aktuella delarna av hjärnan fanns i tinning-, hjäss- och nackloberna och är

enligt forskarna inblandade i språkförståelse och visualisering.

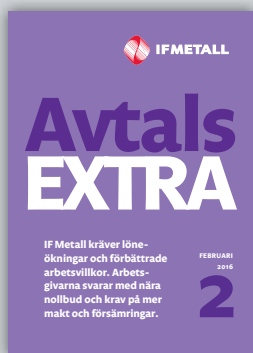
Hugo Lagercrantz, som är senior professor i pediatrik vid Karolinska institutet, tycker att fynden är spännande.

– Sagoberättande är bra för barnen. De lär sig förstå sammanhang och kan sedan lättare redogöra för händelseförlopp, säger Lagercrantz. Han poängterar att det är själva berättandet som tros vara det kritiska.

Flera amerikanska studier har visat att högläsning för barn, sagoberättande, ram-sor och sång inte kan ersättas av att barnen tittar på skärm.

Källa: Dagens Medicin, augusti 2015.

Vilka förväntningar har du på

Följ avtalsrörelsen! Prenumerera på avtalsnyheter, läs väggtidningen Avtalsnytt och medlemsfoldern Avtalsextra.

- **Alexander Wernborg, Kynningsrud**
- - Som försäkringsansvarig vill jag framför allt se förbättringar i omställningsstödet i trygghetsfonden TSL, vilket jag upplever inte varit optimalt tidigare.

Den kan göras mycket bättre.

”Stödet till omställning”

- **Ivica Stojkovic, IAC**

- - Jag vill ha tryggare anställningsvillkor för alla och utökad deltidspension, utan att det för den skull kostar oss för mycket.
- - Vi ska till exempel inte låta dem röra LAS:en för avsteg.

Det är mycket att ta hänsyn till när avtalskraven ställs. Svensk industri i allmänhet och Västsvensk industri i synnerhet är enormt exportinriktade.

Arbetsmarknaden
Orderingången
Vinsterna
Omvärlden
Produktiviteten

AVTAL
2016

Förhandlingslä

För IF Metall inleddes det nya året med positiva medlemssiffror. Det bådar gott inför framtiden och stärker dessutom vårt förhandlingsläge under avtalsrörelsen. Fackligt engagemang ger tydliga avtryck på arbetsplatserna.

Västsverige står för 24 procent av svensk industri-sysselsättning. Så mycket som 70 procent av den är internationellt konkurrensutsatt. Därför är det viktigt att vi tar hänsyn till den internationella marknaden då vi ställer kraven för höjda löner.

– IF Metall växer. Det är bra och det stärker vårt förhandlingsläge i avtalsrörelsen, säger IF Metalls vice förbundsordförande Marie Nilsson.

FRÅGA FACKET

Varför just
nivån 2,8
procent?

I avtalsrörelsen som pågått sedan års-skiftet så kräver IF Metall löneökningar på 2,8 procent, varför just den nivån?

– Jo, vi räknar med att det skapar en real-löneökning om det är så att inflationen hamnar på den tänkta nivån 2 procent.

Reallöneökning, kan du utveckla det begreppet lite?

– Reallöneökning är de pengar som blir kvar av din löneökning efter prisökningar i samhället. Prisökningarna kan man säga är inflationen.

Vilka priser är det som kan öka?

– Det kan vara på mat, boende, transporter och nöjen med mera. Det ser lite olika ut för olika människor beroende på vilken livssituation man befinner sig i.

Kan du ge ett enkelt räkneexempel?

– Säg att du får en löneökning på 500 kronor per månad och dina levnadsomkostnader ökar med 400 kronor per månad, då har du fått en reallöneökning på 100 kronor.

Så då är det egentligen reallöneökningen som är det viktiga begreppet?

– Ja, det är det. Säg att allas löneökning blir 1 000 kronor per månad så skulle det be-

avtalsrörelsen 2016?

• Tina Robertson, Perstorp Oxo

- - Deltidspension är viktig att förbättra, så att folk kan gå i pension vid 60, men utan att byta med arbetstidsförkortningen. Den behövs för de som jobbar dagtid och har tunga jobb.

• Kristina Blidberg, Inovyn

- - Bygg ut deltidspensionen innan man höjer pensionsåldern ännu mer, så att vi kan trappa ner innan ålderspensionen. Men vi behöver också vettiga löneökningar, till syvende och sist är det ändå det som finns i plånboken som räknas.

• Mikael Erlandsson, Borealis

- - Vi ska självklart se till att få en god löneutveckling, men också frågor om pension, arbetstider, och arbetstidsförkortning är viktigt att få med i diskussionerna.

• ”God löneutveckling”

get **stärks** när vi ökar i antal

IF Metall kräver

- ▶ **2,8 procent**
Bra och rimliga löneökningar.
- ▶ **Orka jobba**
Deltidspension för bättre hälsa.
- ▶ **Alla ska få**
Satsning på de lägsta lönerna.
- ▶ **Gott liv**
Bättre arbetsmiljö under hela livet.

Arbetsgivarnas bedömning av löneutrymmet är avgrundsskild från vår. Dessa fyra punkter sammanfattar IF Metalls avtalskrav.

Många hänsyn ska vägas in i avtalskraven

Arbetsmarknaden. Trots att vi har en hög arbetslöshet är efterfrågan på kvalificerade yrkesarbetare stor vilket är ett stort problem. För att svensk industri ska utveckla sin konkurrenskraftig krävs bättre rekrytering, effektiva omställningssystem och en attraktiv marknadsinriktad skola.

Orderingången. Sverige såg en ökning med 3,5 procent i orderingång 2015 jämfört med året dessförinnan, dock har efterfrågan på varor en lång väg att gå för att återställa tappet vid förra finanskrisen. Flera av våra viktiga exportländer som vi är beroende av har i dagsläget dessutom turbulenta marknader.

Vinsterna. Hur stor del av företagsvinsterna tillfaller aktieägarna?

Produktiviteten, eller arbetsproduktivet, är hur vi mäter vår effektivitet i arbetet. Det beskriver hur mycket varje anställd producerar i genomsnitt genom att dividera BNP med antalet arbetade timmar. Sverige ligger högt i produktivitet, men för att hålla oss kvar i överkant krävs fortsatt innovation och utveckling. Samtidigt ser vi att sjukdomstalen ökar igen i alltmer anorektiska organisationer.

Den globala marknaden. Med länder som Norge, Storbritannien, Danmark, Finland och Tyskland som viktigaste exportmarknader är Europa fortsatt största kund. Nordamerika och USA minskar medan Asien blir en allt viktigare marknad.

Anastasia Johansson och Kristina Nilsson

traktas av de flesta som en hygglig ökning. Men om den ökningen resulterar i en inflation som gör att dina kostnader ökar med 1 100 kronor, då har du istället fått 100 kronor mindre i plånboken varje månad.

Menar du att även löneökningar påverkar inflationen?

- Det gör de absolut och det är viktigt att nivån på löneökningarna sätts inom industrin. Vi måste hitta en nivå som dels innebär en reallöneökning och som dels bevarar de svenska företagens konkurrenskraft. Det är därför nivåerna på löneökningarna skall förhandlas fram mellan industrins

fackföreningar och arbetsgivarorganisationer.

Och om nivåerna bestäms i andra sektorer i samhället då?

- Om till exempel handeln tar ut mer i löneökningar så höjer affärerna priserna och då får vi mindre över i våra plånböcker. Alltså påverkar det reallöneökningarna negativt. Detta är naturligtvis en förenklad bild men resultatet kan bli en inflation som är högre än löneökningarna.

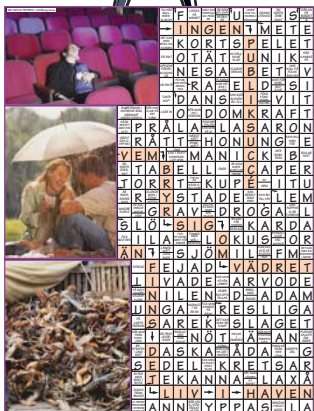
Hur länge kan man då säga att löneökningarna bestämts inom industrin och

hur länge har vi haft reallöneökningar?

- Vi har haft den här ordningen sedan mitten på 90-talet och med undantag av något enstaka år har vi haft reallöneökningar. Innan dess var ordningen en annan och då var oftast inflationen högre än löneökningarna, alltså blev det reallöneminskningar.

Om jag vill veta mer?

- Som alltid, prata med din fackliga representant på arbetsplatsen eller kontakta avdelningen.

Här är rätta lösningen på korsordet i nummer 3/2015. Lösningen finns också på vår webb: www.ifmetall.se/avd30. Vinnare blev: 1:a pris: Bo Olsson, Uddevalla, 2:a pris: Lennart Andersson, Uddevalla, 3:e pris: Börje Andersson, Nösund.

FÖLJ IF METALL PÅ INSTAGRAM

Sedan ett drygt år har IF Metalls Instagramkonto @ifmetall varit aktivt. Syftet med kontot är att visa upp det fackliga arbetet och det stora engagemang som finns i förbundets avdelningar och på arbetsplatser. Med jämna mellanrum kommer en ny klubb eller person att ta över kontot och visa upp den lokala verksamheten under hashtaggen #facketsvardag. Källa: Info

BETTANS MATHÖRNA

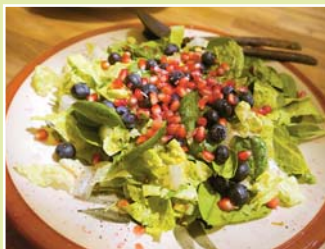
Hej igen alla matglada! Denna gång har jag kombinerat ihop en måltid med kryss i alla nyttighetsboxar. Det är härligt när maten smakar gott och är nyttig dessutom.

Till 4 personer behöver du:

500-600 g lax (hel bit eller portionsbitar)
2 msk dijonsenap
1 dl hackade valnötter + 2 tsk torkad dragon
Olivolja
Färsk pasta
1 dl riven parmesan

Till salladen:

1 litet huvud romansallad
30 g babyspenat
3 msk hackad färsk basilika
50 g blåbär
½ granatäpple
Flingsalt + svartpeppar
Olivolja

Börja med laxen. Lägg den på ett smort ugnsfast fat med skinnet nedåt. Pensla på senapen.

Blanda hackade valnötter med dragon och strö över laxen. Droppa över lite olivolja. Sätt in i ugnen 200 grader ca 20-30 minuter. Tag ut efter 20 minuter och skär på det tjockaste stället, kolla om fisken är

klar annars kör en stund till.

Under tiden fisken är i ugnen gör du salladen och kokar upp vattnet till pastan.

Skär romansalladen i bitar och blanda med spenatblad och hackad basilika.

Lägg upp på ett fat och strö över blåbär och granatäpplefrön. Lättaste sättet är att halvera granatäpplet och slå på baksidan med en slev, håll det över salladen.

Om man vill kan man strö över lite salt, det ingår inte i nyttigheterna men förhöjer smakerna.

Tag några varv med svartpepparkvarnen och toppa med lite olivolja, klart!

Koka pastan enligt anvisning och håll av vattnet. Häll tillbaka pastan i kastrullen och häll på några msk olivolja och sedan den rivna osten och blanda runt.

Nu är allt klart för servering och det tog bara 30 minuter!

Ät och njut!

OFÖRÄNDRAD MEDLEMSAVGIFT UNDER 2016

Medlemsavgiften till IF Metall kommer att vara oförändrad 1,5 % av bruttolönen under 2016.

Det innebär att den som tjänar 25 000 kronor per månad betalar 375 kronor. I avgiften ingår medlemskapet till akassan på 106 kronor samt Folksam fritidsolycksfallsförsäkring.

Om du till exempel blir lång-

tidssjuk eller arbetslös (hel kalendermånad) betalar du en fast lägsta avgift vilken är 204 kronor per månad.

Högsta avgift under 2016 är 561 kronor per månad.

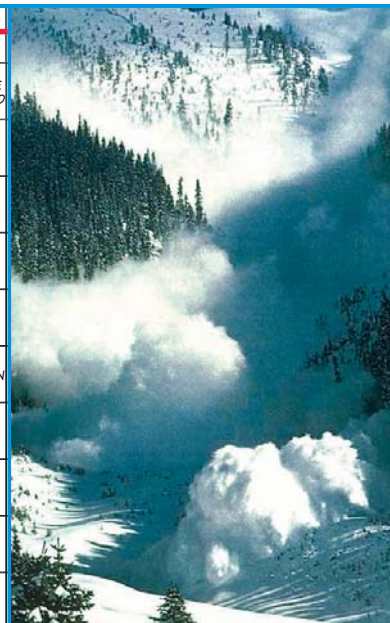
Förbundets pensionärsmedlemmar betalar en årsavgift och för 2016 är denna fastställd till 252 kronor.

KORSORD
för IF Metalls
medlemmar

WW A 1266 © PROPRES / info@propres.se

ROAR MAN SIG MED		↓	DEN KAN SES PÅ TV I DEN SPIKAR DET NOG	↓	SINNLIG- HETS- SYMBOL	↓	DRIVA I TORKAD FORM	↓	OBSER- VERAR	T EX LJUSNAN	HUSDJUR PEPITA- MÖNST- RAT		HÖR TILL FAMILJEN HÖK- FÄGLAR	IBLAND UNDER KOPPEN	GÖR VI DEN 24 DECEM- BER	AFRIKA- FLOD	KNAPPT TILL- TAGEN
										FINA FISKEN			RYMMER MYCKEN DRYCK				
FJÄDER- FÄN									BÄGARE ELLER MÄTT	AV- SLÄGET			ORT I TOSCANA, ITALIEN	ISRAEL, PROFET DEN KAN VARA EN HOLME			DET KAN VARA EN SUB- VENTION ELLER EN KÄPP
BILIST GÖR DET VID BEHOV							STÖD SOM BEHÖVS IBLAND						EXOTISKA VÄXTER				
DEN ÄR INTE KÄND FÖR MOD	↓	KAR							↓	FINNS I RÖM LÄTT SKÄRRAD							LADE PÅ ETT KOL
NYANS							OTILL- LÄTNA FÖREHA- VANDEN				DEN ÄR SKÄRPT LJUD- EFFEKT			AV FÖGA BETY- DELSE	VILL MAN INTE KALLAS KRAFTER		
			EFTER GT				ETT MYCKET PRIMI- TIVT HUS				SLÅR MAN T EX ETT ACKORD		KAN EN SÄMRE LÖPARE BLI PÅ BANAN	TIDEN CA 800 F.KR. - 500 E. KR.	KAN REA ORSAKA PLUMSAR I BLÖTA		
SKÄNKER ÖSTÖRD- HET										LAND FLYGPLAN GÖR DET ÖFTAST			GJORDE MAN KAN- SKE SOM HÄLSNING VIN			"SEX APPEAL" TUMLARE ÄR EN	
											BÖR NOG TAKTLOS BE OM OTÄLIG						
KAN KONSULT							IBLAND I FÖG I MISE- RABELT SKICK				MINI- PIPP BRUKAR KITTLAD					MISS- LJUD, ÖRON- PINA	BLOM- MAR I MAJ - JUNI
													FLYGARE I MYT. SÅDAN MÄTTAR				
											VÄNING- PLANEN ÅKDON, TVÅ HJUL					TILL- FLYKTS- ORT, SKYDD	
FISKAR MED SKAGG- TÖMMAR													KRYSS- FÄGELN	NORTH DAKOTA KORT	MÅNGA DAGAR BÄR BÄRK		
MÅNA OM SINA PEKUNIER TIDNING										DEN KAN AVGE TONER DIKTVERK				KANSKE EN FÖR VED	BE- HÖVER BAGARE		
										DEN FÖR EN TYP AV KRIG KRAFTORD							VISGNA BORT
RUSTAD OCH KLAR							TRÄD, ETT GIFTIGT SÅDANT							RINGLA- DE FRAM			
RING- MASK											RÖR				ANGÅR		

PRISER: 1:a pris, 4 biobiljetter. 2:a pris, 2 biobiljetter och 3:e pris, 1 trisslott.
Skicka in ditt svar senast den **1 april 2016**
till IF Metall Bohuslän-Dal, Kanslibacken 9,
451 34 UDDEVALLA. Varken **avdelningsstyrelsen**
eller **anställda** får delta i korsordstävlingen.

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Strömstad

Avdelningsstyrelsen har under 2015 träffat samtliga klubbar. Då ledamöterna Annika Josefson och Sandra Lindberg besökte Con-Form framkom att de nu bygger om omklädningsrummen för att välkomna fler tjejer till företaget. Detta välkomnas av IF Metall som hårt driver frågan om jämställdhet på arbetsmarkanden.

Tanum

Tetra Pak har beslutat att lägga ner sin fabrik i Romont i Schweiz. Detta innebär att "Blåst Film"-tillverkning

inom Tetra centraliseras i Fjällbacka. Investering sker i ny logistikhall, ombyggnad av produktionshallar och produktionsutrustning där volymerna kommer öka med cirka 4000 ton/plastfilm från 2017. Antalet arbetstillfällen kommer öka med cirka 15 personer i Fjällbacka under året. Detta säkrar våra arbeten en lång tid framöver säger klubbordförande Tomas Svanberg (bilden).

Sotenäs

Som ålderspensionär eller om du gått i pension av andra orsaker kan du välja att vara kvar i IF Metall som så kallad Pensionärsmedlem. Du betalar då en årsavgift och

för 2016 är den 252 kronor. I kommunen har avdelningen 60 pensionärsmedlemmar. Som ny pensionärsmedlem får du erbjudande från Folksam om att teckna Olycksfallsförsäkring 60+. Vill du veta mer så besök www.ifmetall.se/avd30 eller ring vår växel på 0522-65 66 50.

Lysekil

Visste du att du på kommunens hemsida har tillgång till webkameror och kan se ögonblicksbilder på trafiksituationen vid färjelägena Finnsbo och Skår. Du hittar också bilder över Norra Hamnen i Lysekil.

Dals Ed

På IF Metalls företag med kollektivavtal i kommunen kan avdelningen se en ökning av antalet anställda och medlemmar mellan december 2014 till december 2015 med drygt tio. Denna ökning följer utvecklingen i Bohuslän och de mer folkrika kommunerna. Sedan början på 2015 har antalet medlemmar på avdelningens arbetsplatser ökat med 125 stycken.

Färgelanda

Här bor Lars Svensson (bilden) som under 2015 arbetat som ombudsmannaaspirant på IF Metall Bohuslän-Dal. Som aspirant har Lars fått introduktion in i ombudsmannayrket för att där efter verka i detsamma. Arbetet har omfattat allt från verksamhetsutveckling och klubbstöd till förhandlingar av olika slag. Avdelningen tackar Lars för hans stora engagemang och höga kvalitet i arbetat och önskar honom lycka till framöver.

Munkedal

Vill du träffa nya vänner, lära dig något nytt, stötta nya Munkedalsbor i hur vårt samhälle fungerar, få inbjudningar till kulturevenemang? Då kan du vara en av Munkedal kommuns nya Samhällsguider. Du delar självklart våra värderingar om ett demokratiskt samhälle, där alla människor har lika värde, där utveckling bygger på delaktighet och gemenskap. Källa: www.abf.se

Uddevalle

På IF Metalls avdelningsexpedition på Kanslibacken 9 arbetar elva personer. Av dessa är fyra administratörer, två a-kassehandläggare, fyra ombudsmän och en ombudsmannaaspirant. Sedan den 1 januari är Carolin Österman (bilden) anställd på avdelningen.

Stenungsund

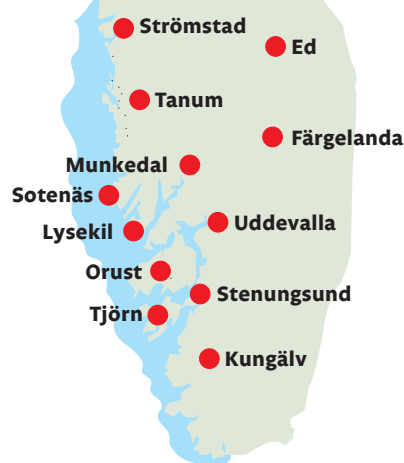
För tredje året arrangerar Runö konstprojektet Vintersalongen som pågår 15 februari - 23 mars. Vintersalongen är en jurybedömd utställning som är öppen för alla som är medlemmar i ett LO-förbund eller som har deltagit på Runö Folkhögskolas kurser. På Akzo Nobel arbetar vår medlem Ann Johnsson som kommer att ställa ut en egen målning.

Tjörn

På Wallhamn har det under 2015 varit en mycket positiv medlemsutveckling. Organisationsgraden har ökat från 75 % till 88 % genom att 15 nya medlemmar tillkommit.

Orust

Under 2015 har avdelningen tecknat 17 nya kollektivavtal.

IF METALL BOHUSLÄN-DAL

har medlemmar på arbetsplatser i dessa 12 kommuner. Totalt rör det sig om cirka 5 500 aktiva (yrkesverksamma och arbetslösa) och ungefär 1 500 pensionärer.

På den här sidan gör vi ett svep runt kommunerna för att ge en bild av vad som händer inom IF Metalls olika områden.

Hjälp din kompis att söka inträde på IF Metalls hemsida, maila sedan personens samt ditt namn och personnummer till adressen kampanj@ifmetall.se så får du en biobiljett. Du kan faktiskt få upp till tio biobiljetter om du värvar tio medlemmar.

Två av dessa företag ligger på Orust.

Kungälv

Utbildning och information till medlemmar utan uppdrag är ett av avdelningens viktigaste verksamhetsområden för att stärka det fackliga arbetet och säkra återväxten av förtroendevalda. Kunskap är styrka och vi måste vara medvetna om kollektivavtalets betydelse. På våra företag i kommunen har under förra året 39 medlemmar deltagit i "Facklig Introduktion" och åtta medlemmar har gått tre dagars utbildning "Medlem i Facket" och "Försäkringar".

Tryckt hos PR-Offset, Mölndal, på papper från Munkedal.